

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПРОТОКОЛ

**відкритого обговорення схваленого проєкту рішення – постанови НКРЕКП
«Про граничні ціни на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку
та балансуєчому ринку»**

19 та 31 жовтня 2023 року

№ 104-П

*Відкрите обговорення в
режимі відеоконференції
через платформу ZOOM*

Місце проведення: м. Київ, НКРЕКП, вул. Сім'ї Бродських

Присутні:

Від НКРЕКП:

Сідоров І. В. – Директор Департаменту енергоринку (Головуючий);

Олексюк М. І. – Заступник директора Департаменту енергоринку - начальник управління супроводження розвитку та забезпечення функціонування ринку електричної енергії;

Пустовойтов А. М. – Заступник начальника управління - начальник відділу супроводження розвитку та забезпечення функціонування ринку електричної енергії;

Бабенко О. В. – Головний спеціаліст відділу супроводження розвитку та забезпечення функціонування ринку електричної енергії (секретар).

НАРОДНІ ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ:

Буймістер Л. А.

Гриб В. О.

Кучеренко О. Ю.

Від МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ:

Сільченко Ю. В. – Керівник експертної групи розвитку конкурентного розвитку ринку електричної енергії.

Від АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ:

Ільчук Н. О. – Директор Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства;

Пашинська О. С. – Начальник відділу погодження нормативно-правових актів у сфері електроенергетики Департаменту досліджень і розслідувань ринків паливно-енергетичного комплексу та житлово-комунального господарства.

Від НЕК «УКРЕНЕРГО»:

Волков О. М. – Начальник Департаменту адміністратора розрахунків;

Гальченко А. М. – Начальник відділу адміністрування розрахунків та розвитку ринку;

Мотовиловець О. С. – Начальник відділу взаємодії з учасниками ринку по внесенню змін до нормативно-правових актів;

Шебета А. В. – Провідний інженер відділу взаємодії з учасниками ринку по внесенню змін до нормативно-правових актів;

Реп'єв О. І. – Провідний інженер відділу взаємодії з учасниками ринку по внесенню змін до нормативно-правових актів;

Бажан А. М. – Експерт з адміністрування нормативно-правових актів ринку електроенергії.

Від АТ «ОПЕРАТОР РИНКУ»:

Гавва О. О. – Генеральний директор;

Горкуценко І. О. – Начальник сектору адміністрування Правил РДН/ВДР.

Від ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»:

Сухецький Б. Л. – Заступник генерального директора з комерційної діяльності.

Від ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО»:

Ларіонов О. В. – Комерційний директор.

Від АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»:

Вавілов Д. В. – Керівник департаменту з роботи з ОРЕ.

Від АТ «ДТЕК ДНПРОЕНЕРГО»:

Олейніков О. Л. – Менеджер департаменту по роботі на ринку електроенергії.

Від ТОВ «ДНПРОСТАЛЬ - ЕНЕРГО»:

Гончарук В. М. – Директор.

Від ПАТ «Центренерго»:

Колесніков А. А. – Начальник департаменту з трейдингу електричної енергії;

Від «ЕНЕРА ЧЕРНІГІВ»:

Самовтор Л. П. – Заступник директора;

Музиченко М. М. – начальник відділу оптової закупівлі та розрахунків за транспортування електроенергії.

Від ДП «НАЕК ЕНЕРГОАТОМ»:

Качуренко В. Ю. – Заступник директора з правових питань ВП «Енергоатом-Трейдинг» ДП «НАЕК «Енергоатом»;
Лисенко С. О. – Начальник відділу фінансового аналізу інвестиційних проектів ДП «НАЕК «Енергоатом»;
Жулей Н. А. – Начальник відділу аналізу та прогнозування ВП «Енергоатом-Трейдинг» ДП «НАЕК «Енергоатом».

Від ТОВ «ЕНЕРДЖІ 365» :

Підлісний Ю. С. – Директор.

Від АДВОКАТСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ «КОНСИЛІУМ»:

Трохимець О. П. – Керуючий партнер, Голова Комітету з енергетичного права Національної асоціації адвокатів України.

Від ГС «ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА АСАМБЛЕЯ»:

Лисенко В.С. – Представник.

Від ТОВ «ЦЕНТРЕНЕРГОЗБУТ»:

Чучупака Т. В. – Юрисконсульт.

Від ГО «ПЕРША ЕНЕРГЕТИЧНА РАДА»:

Рогозін О. Г. – Президент.

Від ЦЕНТРУ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ:

Бужан В. – Експерт.

Від ТОВ «Сільпо-Фуд»:

Черевко Я. В. – представник.

Від ТОВ «ВЕРАКС ЕНЕРДЖІ»:

Находкін Д. – Директор.

Від ТОВ «ІМЕПАУЕР»:

Гружинська О. В. – Фінансовий експерт;
Загуменнова-Крупович Є. В. – Юридичний експерт.

Від ГС «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СОЮЗ»:

Тагієва О. О. – Голова спілки.

Від ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА:

Омельченко В. – Експерт.

Від ГО УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ МАЙБУТНЬОГО:

Прокіп А. В. – Керівник енергетичних проектів.

Порядок денний:

Відкрите обговорення проекту постанови НКРЕКП «Про граничні ціни на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» та зауважень і пропозицій до цього проекту (далі – відкрите обговорення).

Слухали:

Сідоров І. В. (Головуючий) привітав всіх учасників відкритого обговорення та запропонував розглянути зауваження і пропозиції до проекту постанови НКРЕКП «Про граничні ціни на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку» (далі – Проект постанови). Запропонував заслухати пропозиції, які надавались учасниками до Проекту постанови відповідно до зведеної таблиці пропозицій та зауважень.

Заслухали представника **ТОВ «ЕНЕРА ЧЕРНІГІВ»**, яким запропоновано запровадження мінімальної граничної ціни на балансуєчому ринку (далі – БР) на рівні 75 % від ціни ринку РДН, визначеної оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання, з метою мінімізації фінансових ризиків, які можливі під час проходження зимового періоду.

Представник **ПрАТ «УКРГІДРОЕНЕРГО»** звернув увагу на зміщення пікових годин споживання і навантаження на енергетичну систему України у зв'язку з чим запропоновано зрівняти прайс-кепи на денний час (у денні години). Та акцентував увагу на те, що прийняття рішення про відміну граничних цін може викликати не контрольоване зростання витрат учасників ринку на яких покладено виконання спеціальних обов'язків для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії. Крім того запропонував на військовий час ввести мораторій на підвищення нічної ціни на електричну енергію.

Представник **ЦЕНТРУ РАЗУМКОВА** зазначив щодо необхідності при прийнятті рішення врахувати, по-перше, такі цінові обмеження щоб була можливість покрити прогнозний дефіцит електричної енергії в зимовий період на рівні 2-3 ГВт в окремі пікові години, щоб електроенергію в цей період було комерційно вигідно імпортувати. По-друге, врахувати очікуване збільшення ціни на електричну енергію на європейському ринку. По-третє, необхідність виконання зобов'язань України щодо імплементації європейського законодавства відповідно до Регламенту Комісії (ЄС) 2015/1222 від 24.07.2015.

Представник **АТ «ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО»** зазначив щодо необхідності підвищення цінових обмежень та встановлення максимальних цінових обмежень в подальшому на європейському рівні та запропонував встановити обмеження на рівні фактичних європейських цін для покриття дефіциту електричної енергії в осінньо-зимовий період 2023-2024 років за рахунок імпорту електричної енергії, а також створення конкурентних умов для виробників електричної енергії.

Представник **АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО»** відзначив, що відповідно до Прогнозного енергетичного балансу України в осінньо-зимовий період 2023-2024 років планується залучення всього наявного генеруючого обладнання, при цьому очікується дефіцит електричної енергії та запропонував переглянути максимальні граничні ціни на РДН з урахуванням цін на електричну енергію, які формуються на європейських ринках в осінньо-зимовий період для створення конкурентних та

рівних умов постачання електричної енергії для потреб споживачів на внутрішньому ринку як для імпортерів, так і для внутрішніх виробників електричної енергії.

Заслухали виступ представника **ТОВ «СІЛЬПО – ФУД»** зазначив, щодо доцільності перегляду граничних цін лише у години вечірнього піку, а саме з 19:00 до 23:00 години. Та звернув увагу, що зростання кінцевої ціни на електричну енергію на 1-2 гривні для великих споживачів створить передумови для застосування дизель-генераторів, як більш вигідного комерційного рішення аніж централізованого постачання електричної енергії.

Представник **ГС «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ СОЮЗ»** відзначила, що механізм покладення спеціальних обов'язків для забезпечення потреб населення (далі – ПСО) прив'язаний до ціни РДН. А такі учасники ринку, як ДП «НАЕК «Енергоатом» та ПрАТ «Укргідроенерго», які приймають участь у ПСО на сьогодні не мають достатньо коштів на покриття ціни, яка склалась на РДН. Зазначене питання запропоновано вирішити внесенням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.06.2019 № 483 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» (далі – Постанова № 483), якими розширити коло учасників ринку електричної енергії, на яких покладено ПСО, шляхом покладення таких обов'язків також на енергогенеруючі компанії теплових електростанцій.

Крім того висловила думку, що для повної лібералізації ринку електричної енергії необхідно відмінити граничні ціни разом з ПСО та впровадити адресне субсидіювання для незахищених споживачів.

Представниками **АТ «ОПЕРАТОР РИНКУ»** та **ТОВ «Д. ТРЕЙДІНГ»** запропоновано, з метою відповідності європейському законодавству, використовувати граничні ціни (як мінімальні так і максимальні), на рівні цінових обмежень, який відповідає рівням, встановлених на європейському ринку електричної енергії. Представником **ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО»** запропоновано спочатку затвердити граничні ціни на РДН та ВДР на рівні 10 000 грн/МВт·год та поступово впроваджувати європейський досвід в частині визначення цінових обмежень на ринку електричної енергії.

Представник **ГРОМАДСЬКОЇ СПІЛКИ «ВСЕУКРАЇНСЬКА ЕНЕРГЕТИЧНА АСАМБЛЕЯ»** висловився за подальше скасування граничних цін на електричну енергію та повну лібералізацію ринку, але на етапі ОЗП 2023-2024 запропонував переглянути цінові обмеження на ринку електричної енергії в окремі години доби для надання можливості тепловій генерації накопичити ресурси для проведення планових та непланових ремонтів і підготуватися таким чином до опалювального сезону.

Представником **ТОВ «ДНПРОСТАЛЬ-ЕНЕРГО»** запропоновано залишити Проєкт без подальшого розгляду та прийняття. Ураховуючи факт

наявності чинних до січня 2024 року цінових обмежень, визначених відповідно до Методики.

Заслухали **народного депутата КУЧЕРЕНКА О. Ю.** який відзначив щодо необхідності прийняття Регулятором професійного, виваженого рішення згідно з діючим законодавством.

Заслухали **народних депутатів України БУЙМІСТЕР Л. А. та ГРИБ В. О.,** які висловились за скасування цінових обмежень на всіх сегментах ринку та наголосили на необхідності забезпечення енергетичної безпеки та проходження осінньо-зимового періоду 2023-2024.

Крім того, представники **ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ», ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ РОБОТОДАВЦІВ «ФЕДЕРАЦІЯ РОБОТОДАВЦІВ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ» та ЦЕНТРУ ЕКОНОМІЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ** висловились щодо скасування граничних цін на організованих сегментах ринку електричної енергії України в цілому.

Заслухали представника **АДВОКАТСЬКОГО ОБ'ЄДНАННЯ «КОНСИЛІУМ»** який висловився за відміну граничних цін.

Також заслухали представника **ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО»** з пропозицією збільшити граничні ціни на РДН та ВДР в нічні години для покриття вартості виробництва електричної енергії в нічні години, а на балансуєчому ринку встановити максимальну граничну ціну як 125% від встановленого обмеження на РДН.

Заслухали представника **НЕК «УКРЕНЕРГО»** з пропозицією встановити максимальне цінове обмеження на балансуєчому ринку на рівні 125% від ціни на РДН, а нижнє цінове обмеження встановити на мінімальному рівні. Разом з цим зазначив, що цінові обмеження на РДН та ВДР мають забезпечувати можливість комерційного імпорту електричної енергії.

Представник **ТОВ «ВЕРАКС ЕНЕРДЖІ»** зазначив, що забезпечення комерційного імпорту електричної енергії не може гарантувати успішне проходження ОЗП у разі критичного ураження внаслідок бойових дій об'єктів генерації та/або магістральних ліній електропередачі. В такому випадку для балансування енергосистеми доведеться застосовувати графіки аварійних відключень навантаження. При цьому зазначив, що досвід попередніх періодів показав, що залучення аварійної допомоги з суміжних країн створює менше фінансове навантаження на споживачів України аніж підвищення граничних цін.

Заслухали представника **МІНІСТЕРСТВА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ,** який зазначив, що для забезпечення безпеки постачання електричної енергії цінєві обмеження на ринках електричної енергії за результатами моніторингу суміжних

ринків, повинні забезпечувати можливість комерційного імпорту електричної енергії.

Заслухали представника **АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**, яка звернула увагу на відсутність у матеріалах оприлюднених на вебсайті НКРЕКП документальних підтверджень передбачених підпунктами 3.1 та 3.2 пункту 3 Методики визначення істотного коливання цін та встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку, що обґрунтовують доцільність перегляду та встановлення граничних цін на РДН, ВДР та балансуєчому ринку. Та зазначила, що відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» граничні ціни мають впливати в мінімальний спосіб на ринкову ціну.

Головуючий зазначив, що під час проходження ОЗП 2023-2024 існує висока вірогідність пошкодження об'єктів критичної інфраструктури внаслідок бойових дій, що може спричинити дефіцит генеруючої потужності. Для покриття зазначеного ймовірного дефіциту необхідно забезпечити можливість здійснення максимального обсягу комерційного імпорту електричної енергії з сусідніх країн Європи.

Для забезпечення можливості комерційного імпорту електричної енергії профіль граничних цін на ринку електроенергії України має відповідати профілю середніх прогнозних цін на електроенергію в цих європейських країнах. У той же час орієнтуватись на пікові максимальні значення ціни на електричну енергію в країнах Європи недоцільно у зв'язку з їх високою волатильністю та нерепрезентативністю.

Враховуючи історичні графіки споживання електричної енергії, у зв'язку із скороченням світлового дня впродовж осінньо-зимового періоду, спостерігається зростання попиту на електричну енергію у ранішні та вечірні години доби. Зростання попиту на електричну енергію у ранішні та вечірні години доби також планується НЕК «УКРЕНЕРГО» у відповідності до прогнозних погодинних середньомісячних профілів споживання електричної енергії в ОЕС України впродовж осінньо-зимового періоду, що враховуються при формуванні прогнозного балансу електричної енергії ОЕС України (надані до НКРЕКП листом НЕК «УКРЕНЕРГО» від 20.10.2023 № 01/54454).

Крім цього, зважаючи на фактичні дані стосовно зміни цін на ринках «на добу наперед» на погодинній основі впродовж осінньо-зимового періоду в суміжних з Україною країнах також існує тенденція щодо зростання цін у ранішні та вечірні години доби.

З урахуванням цін на електричну енергію, які на сьогодні формуються на європейських ринках, а також зважаючи на форвардні контракти на електричну енергію, що укладаються на сьогодні на 1 квартал 2024 року, з метою забезпечення успішного проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024 років, створення умов безпеки постачання електричної енергії для потреб споживачів на внутрішньому ринку України, у тому числі за рахунок комерційного імпорту електричної енергії на ринкових засадах, вбачається за доцільне переглянути та

встановити граничні ціни на рівнях, які забезпечують покриття профілю цін ринків «на добу наперед» суміжних країн:

- з 00:00 до 07:00 – 3 000,00 грн/МВт·год;
- з 07:00 до 08:00 – 5 600,00 грн/МВт·год;
- з 08:00 до 11:00 – 6 900,00 грн/МВт·год;
- з 11:00 до 17:00 – 5 600,00 грн/МВт·год;
- з 17:00 до 22:00 – 7 500,00 грн/МВт·год;
- з 22:00 до 23:00 – 5 600,00 грн/МВт·год;
- з 23:00 до 24:00 – 3 000,00 грн/МВт·год.

Вирішили:

1. Відкрите обговорення Проекту постанови, проведене на засадах гласності та відкритості, вважати таким, що відбулося.

2. За результатами обговорення запропонувати розглянути на відкритому засіданні НКРЕКП проєкт рішення про граничні ціни такого змісту:

«1. Переглянути граничні ціни та встановити на рівні:

1) ринку «на добу наперед» (далі – РДН):

максимальні граничні ціни з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00 – 3 000,00 грн/МВт·год;

з 07:00 до 08:00, з 11:00 до 17:00 та з 22:00 до 23:00 – 5 600,00 грн/МВт·год;

з 08:00 до 11:00 – 6 900,00 грн/МВт·год;

з 17:00 до 22:00 – 7 500,00 грн/МВт·год;

мінімальна гранична ціна – 10,00 грн/МВт·год;

2) внутрішньодобовому ринку:

максимальні граничні ціни з 00:00 до 07:00 та з 23:00 до 24:00 – 3 000,00 грн/МВт·год;

з 07:00 до 08:00, з 11:00 до 17:00 та з 22:00 до 23:00 – 5 600,00 грн/МВт·год;

з 08:00 до 11:00 – 6 900,00 грн/МВт·год;

з 17:00 до 22:00 – 7 500,00 грн/МВт·год;

мінімальна гранична ціна – 10,00 грн/МВт·год;

3) на балансуєчому ринку:

максимальна гранична ціна – 125 % від ціни РДН, визначеної оператором ринку для кожного розрахункового періоду відповідної доби постачання;

мінімальна гранична ціна – 0,01 грн/МВт·год.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 27 червня 2023 року № 1126 «Про встановлення граничних цін на ринку «на добу наперед», внутрішньодобовому ринку та балансуєчому ринку.

3. Ця постанова набирає чинності з 10 листопада 2023 року та діє до 10 травня 2024 року включно.»

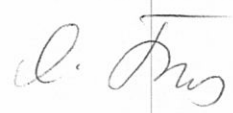
3. Оприлюднити протокол відкритого обговорення Проекту постанови на офіційному вебсайті НКРЕКП.

Головуючий

І. Сідоров

Секретар

О. Бабенко